

Центар за развој Интернета

Адреса: Масарикова 5/712, 11000 Београд • Тел: (011) 3061-531, 3061-532 • Web: www.netcentar.org

Министарство за капиталне
инвестиције Републике Србије

Немањина 22-26
11000 Београд, Србија

н/р: гђа Драгана Ђурчић
заменик министра

Коментар предлога измена и допуна Закона о телекомуникацијама

Поштована госпођо Ђурчић,

Центар за развој Интернета је београдска невладина организација, која од 2001. године спроводи и подржава активности усмерене на пружање грађанима једнаких могућности за коришћење електронских комуникационих мрежа и услуга, заштиту права грађана на избор, слободу изражавања и приватност, те подстицање убрзаног развоја електронских комуникација на бази отворених стандарда и слободне конкуренције.

Током 2004. године Центар за развој Интернета је обавио студију европског правног оквира за електронске комуникације. Резултати и препоруке ове студије објављени су у књизи „Европски правни оквир за електронске комуникације: основ за изградњу информационог друштва у Србији“ (бесплатно доступна у електронском облику на адреси www.netcentar.org).

Након што је Министарство за капиталне инвестиције ставило на јавну расправу нацрт Закона о изменама и допунама Закона о телекомуникацијама,¹ Центар за развој Интернета обавио је детаљну анализу овог документа и овим путем желели бисмо да вас упознамо са нашим коментарима и примедбама.

Пре свега, сматрамо да су измене Закона о телекомуникацијама из 2003. године апсолутно неопходне како би се обезбедили одговарајући услови за ефикасну либерализацију домаћег тржишта телекомуникација.

¹ „Измене и допуне закона о телекомуникацијама“, преузето 10. маја 2005. са Интернет адресе <http://www.mki.sr.gov.yu/telekomunikacije.htm>

Центар за развој Интернета

Адреса: Масарикова 5/712, 11000 Београд • Тел: (011) 3061-531, 3061-532 • Web: www.netcentar.org

Зато у потпуности поздрављамо и подржавамо предложене измене које се односе на отварање приступа телекомуникационим мрежама, омогућавање приступа локалној петљи, проширивање скупа услуга универзалног сервиса, поједностављење процеса повезивања са међународним телекомуникационим мрежама и регулисања услуге преноса гласа путем Интернет протокола (VoIP).

Ипак, сматрамо да би закон требало изменити или проширити у још неколико кључних аспеката, како би се обезбедила боља заштита права и интереса крајњих корисника и телекомуникационих оператора, те обезбедила потпунија усаглашеност Закона о телекомуникацијама са одговарајућим правним оквиром Европске уније.

Преглед наших сугестија дајемо вам у наставку овог дописа и молимо вас да нас путем телефона 063/387-260 или адресе smarkovic@netcentar.org обавестите о корацима које сте предузели у вези са изложеним предлозима.

У Београду,
5. јуна 2005.

С поштовањем,

Слободан Марковић
Слободан Марковић, председник
Центар за развој Интернета

Центар за развој Интернета

Адреса: Масарикова 5/712, 11000 Београд • Тел: (011) 3061-531, 3061-532 • Web: www.netcentar.org

Садржај

Јавне консултације.....	3
Издавање одобрења	4
Нумерација.....	5
Пружање информација регулаторном телу.....	6
Административне и употребне таксе	6
Право корисника на уговор.....	7
Безбедност мрежа и услуга.....	8
Подаци о телекомуникационом саобраћају.....	8
Подаци о локацији корисника.....	9
Идентификација долазних и одлазних позива	10
Именици претплатника.....	10
Незатражена комуникација	10
Управни одбор Републичке агенције за телекомуникације	12
Трошкови овлашћеног надзора.....	14

* * *

Јавне консултације

Закон о телекомуникацијама треба да гарантује да ће Републичка агенција за телекомуникације успоставити процедуру консултација, током којих ће узимати у разматрање мишљења крајњих корисника, власника мрежа, пружалаца услуга и других заинтересованих страна, пре усвајања мера са значајним последицама по тржиште. Рецимо, члану 20. Закона о телекомуникацијама могао би да се дода нови став који гласи:

„Пре усвајања сваког општег акта који регулише тржиште телекомуникација, Агенција је дужна да јавно објави текст предлога општег акта и омогући свим заинтересованим странама да се у писменом облику изјасне о садржини и образложењу општег акта. Агенција одређује рок за изјашњавање, с тим да он не може бити краћи од 30 дана. Агенција ће узети у обзир све пристигле коментаре и прихватити их или аргументовано одбацити приликом усвајања општег акта.“

Процедура јавних консултација треба да буде унапред припремљена и објављена од стране регулаторног тела. Републичка агенција за

телекомуникације треба да успостави централно место на коме се у сваком тренутку може пратити ток консултација, а резултатате консултација треба да учини доступним јавности (са изузетком поверљивих информација).²

Образложење:

Закон о телекомуникацијама прописује да Агенција за телекомуникације „обезбеђује јавност рада, укључујући давање могућности заинтересованим лицима да дају своје примедбе и коментаре у вези са усвојеним мерама и одлукама“ (члан 9). Одељак који говори о начину доношења одлука Агенције каже да „у поступку у коме се одлучује о правима, обавезама или о изрицању мера јавном телекомуникационом оператору, Агенција је дужна да јавном телекомуникационом оператору омогући да се пре доношења одлуке изјасни о чињеницама које су од значаја за одлучивање, као и да достави сву документацију или друге доказе за које сматра да су релевантни за одлучивање“ (члан 23).

Транспарентност у раду регулаторних тела подразумева да измене регулативе не би требало да представљају изненађење за оне на које се односе. Када постоји намера да се измене права, обавезе или процедуре које се односе на операторе електронских мрежа, пружаоце услуга и кориснике, надлежни органи имају обавезу да консултују заинтересоване стране пре, а не после усвајања измена. Процес јавних консултација требало би да пружи заинтересованим странама барем четири недеље за изјашњавање, осим у оправданим (образложеним) специфичним случајевима.

Издавање одобрења

Републичка агенција за телекомуникације треба да издаје само општа одобрења која омогућавају било којој организацији да гради мреже и пружа услуге свих врста електронских комуникација, под општим условима једнаким за све играче на тржишту. Наметање специфичних обавеза по питању тарифа, приступа, универзалних услуга итд операторима са значајним уделом на тржишту треба регулисати посебним актима Агенције, који не треба да буду део општег одобрења.³

Поступак издавања одобрења треба да буде транспарентан, недоскри-

² Члан 6 Директиве о заједничком регулаторном оквиру за електронске комуникационе мреже и услуге (Directive 2002-21-EC), члан 14 Директиве о издавању одобрења за електронске комуникационе мреже и услуге (Directive 2002-20-EC) и члан 33 Директиве о универзалним услугама и правима корисника у вези са електронским комуникационим мрежама и услугама (2002-22-EC).

³ Члан 3 Директиве о издавању одобрења за електронске комуникационе мреже и услуге (Directive 2002-20-EC).

минаторан и објективан.⁴

Образложење:

Важно поглавље Закона о телекомуникацијама тиче се издавања дозвола за рад јавним телекомуникационим операторима од стране Републичке агенције за телекомуникације. Закон о телекомуникацијама предвиђа постојање две врсте таквих дозвола – индивидуалне и опште лиценце: „Индивидуална лиценца је дозвола коју Агенција издаје домаћем или страном физичком или правном лицу које намерава да изгради, поседује или експлоатише јавну телекомуникациону мрежу или да пружа јавне телекомуникационе услуге, у случају када се експлоатација те мреже, односно пружање телекомуникационе услуге заснива на коришћењу ресурса који су ограничени (нпр. ограничења у односу на радиофреквенције или нумерацију)“; „Општа лиценца је дозвола која се издаје сваком домаћем или страном физичком или правном лицу које намерава да експлоатише телекомуникациону мрежу или пружа телекомуникационе услуге на основу стандардних услова, а које испуњава, односно прихвати да испуњава прописане стандардне услове“ (члан 33).

Једна од најважнијих измена уведених новим европским оквиром за електронске комуникације јесте нови систем издавања одобрења за мреже и услуге. Регулаторна тела, наиме, више не издају индивидуалне дозволе, већ само општа одобрења. Неопходно је, стога, извршити свеобухватно усклађивање одредби Закона о телекомуникацијама, које се тичу издавања дозвола за изградњу мрежа и пружање услуга електронских комуникација, са релевантном регулативном Европске уније, на предложени начин.

Нумерација

Агенција за телекомуникације треба да успостави недискриминаторну, објективну и транспарентну процедуру за управљање нумерацијом. План нумерације треба да буде објављен, уз евентуална ограничења која намеће национална безбедност.⁵

Образложење:

Закон о телекомуникацијама прописује надлежност Републичке Агенције за телекомуникације у дефинисању и расподели ресурса нумерације на

⁴ „The Telecommunications Law – Report on Recent Developments“, Dr Katrin Nyman-Metcalf, Саветодавни центар за економска и правна питања (<http://www.plac-yu.org/>), новембар 2002.

⁵ Члан 10 Директиве о заједничком регулаторном оквиру за електронске комуникационе мреже и услуге (Directive 2002-21-EC).

недискриминаторној основи (члан 84), али не прописује обавезу публикавања плана нумерације.

Пружање информација регулаторном телу

Законом о телекомуникацијама потребно је ограничити врсту и количину информација које Републичка агенција за телекомуникације може тражити од оператора на само оне који су оправдано неопходне за обављање конкретних делатности Агенције. Ако се нека информација сматра поверљивом, Агенција би требало да гарантује за њену поверљивост, али би све остале информације требало да буду доступне јавности у складу са правилима о слободном приступу информацијама од јавног значаја.⁶

Образложење:

Закон о телекомуникацијама уводи обавезу јавних телекомуникационих оператора да, на захтев Агенције, доставе све потребне податке и информације, укључујући финансијске податке и информације, који су неопходни за обављање послова из надлежности Агенције (члан 21). Закон, такође, обавезује Агенцију да све тако прикупљене податке чува као пословну тајну, у складу са законом.

Међутим, закон не ограничава врсту и количину информација које Агенција може захтевати од оператора на само оне који су оправдано неопходни за обављање конкретних делатности Агенције. Такође, закон не обавезује Агенцију да тако прикупљене информације (са изузетком поверљивих информација) учини доступним јавности у складу са правилима о слободном приступу информацијама од јавног значаја, већ Агенцију обавезује да све прикупљене податке, без изузетка, чува као пословну тајну. Због тога је потребно допунити текст закона на предложени начин.

Административне и употребне таксе

Висина административних такси за издавање општих одобрења треба да се одређује пропорционално трошковима активности регулаторног тела на издавању одобрења, те на начин који не омета конкуренцију и не ствара препреке за улазак на тржиште.⁷

⁶ Члан 5 Директиве о заједничком регулаторном оквиру за електронске комуникационе мреже и услуге (Directive 2002-21-EC).

⁷ Члан 12 Директиве о издавању одобрења за електронске комуникационе мреже и услуге (Directive 2002-20-EC).

Центар за развој Интернета

Адреса: Масарикова 5/712, 11000 Београд • Тел: (011) 3061-531, 3061-532 • Web: www.netcentar.org

Образложење:

Закон о телекомуникацијама прописује да „приход Агенције чине средства остварена од накнаде коју јавни телекомуникациони оператори плаћају за добијено право за изградњу, поседовање или експлоатацију јавне телекомуникационе мреже, односно за пружање јавне телекомуникационе услуге, средства остварена од накнаде за коришћење и доделу радио фреквенција, средства остварена по основу издавања сертификата, као и средства остварена на име трошкова техничког прегледа и других трошкова издавања дозвола“. Закон, даље, прописује да „средства остварена на име једнократне накнаде која се плаћа приликом издавања лиценце представљају приход буџета Републике Србије“ (члан 19).

Ове одредбе нису у супротности са препорукама Европске уније, али је неопходно, на предложени начин, прецизније регулисати начин утврђивања висине административних такси за издавање општих одобрења пружаоцима услуга електронских комуникација.

Право корисника на уговор

Закон би требало да пропише обавезно постојање најмање следећих најбитнијих елемената корисничког уговора: идентитет и адреса оператора; спецификација услуга и нивоа њиховог квалитета, рок за пуштање везе у рад; опис услуга одржавања; детаљи о ценама и тарифама, као и упутство за добијање ажурних информација о свим тарифама и трошковима одржавања; трајање уговора, услови за обнову или прекид уговора; опис компензације или обештећења у случајевима када није задовољен ниво квалитета услуге; опис покретања процедуре за решавање спорова.

Корисници услуга треба да имају право да се повуку из уговора без последица, по добијању обавештења од оператора о предложеним изменама услова уговора. Обавештење треба да буде достављено корисницима не мање од месец дана пре ступања предложених измена на снагу. Истовремено, корисници треба да буду информисани о праву на раскид уговора без последица, уколико не желе да прихвате нове услове.⁸

Образложење:

Закон о телекомуникацијама наводи да „јавни телекомуникациони оператор и корисник међусобна права и обавезе регулишу уговором, а услови пружања јавне телекомуникационе услуге морају бити унапред познати и доступни

⁸ Члан 20 Директиве о универзалним услугама и правима корисника у вези са електронским комуникационим мрежама и услугама (2002-22-ЕС).

јавности“ (члан 92). Овај члан закона треба проширити на предложени начин, у складу са Директивом ЕУ о универзалним услугама.

Безбедност мрежа и услуга

Закон о телекомуникацијама треба да утврди обавезу оператора да, уколико није у стању да пружи гаранције безбедности, информише кориснике о ризицима, штети која може да настане и начинима заштите комуникација, укључујући и индикацију о висини трошкова.⁹

Образложење:

Закон о телекомуникацијама каже да је „јавни телекомуникациони оператор дужан да предузме одговарајуће техничке и организационе мере како би обезбедио поверљивост и безбедност својих услуга и забрањено му је да даје информације о садржају, чињеницама и условима преноса порука, осим минимума који је неопходан за нуђење услуга на тржишту или у случајевима предвиђеним законом“ (члан 54). Овај део закона треба проширити на предложени начин, у складу са Директивом ЕУ о приватности и електронским комуникацијама.

Подаци о телекомуникационом саобраћају

Потребно је да Закон о телекомуникацијама јасно дефинише обавезу оператора да податке о саобраћају својих корисника трајно обрише или учини анонимним након истека рока у коме се потраживање по основу пружених услуга може законски оспорити или наплатити.

Оператори треба да имају могућност обрађивања података у вези са телекомуникационим саобраћајем својих корисника за маркетиншке сврхе или за сврхе пружања услуга са додатном вредношћу, али само у апсолутно неопходним оквирима и искључиво ако је корисник на кога се ти подаци односе дао претходну сагласност. Пружалац услуга би, пре добијања сагласности, морао да информише кориснике о врсти података који ће бити обрађивани, као и о трајању те обраде.

Коначно, треба прецизирати да се приступом и анализом телекомуникационог саобраћаја могу бавити само особе које делују под окриљем пружалаца јавних комуникационих мрежа и услуга, као и особе које раде на наплати или контроли мрежног саобраћаја, упитима корисника, откривању превара, маркетингу услуга електронских комуникација или пружању услуга

⁹ Члан 4 Директиве о обради личних података и заштити приватности у електронским комуникацијама (2002-58-ЕС).

са додатном вредношћу.¹⁰

Образложење:

Закон о телекомуникацијама прописује да „податке о саобраћају који се односе на појединачне кориснике и који се обрађују ради успостављања веза, јавни телекомуникациони оператор може чувати и обрађивати само у обиму који је неопходан за испостављање рачуна кориснику“, као и да ове податке оператор може чувати „до истека рока у коме се потраживање може законски оспорити или наплатити од корисника“. Закон, такође, прописује да је оператор „дужан да надлежним државним органима омогући приступ и анализу података [о телекомуникационом саобраћају корисника] у складу са законом“ (члан 54). Овај део закона треба проширити на предложени начин, у складу са Директивом ЕУ о приватности и електронским комуникацијама.

Подаци о локацији корисника

Закон о телекомуникацијама треба да пропише да подаци о локацији корисника могу бити обрађивани само када су учињени анонимним, или уз сагласност корисника, у оквирима и трајању неопходном за пружање услуга са додатном вредношћу. Пре него што добије сагласност корисника, оператор га мора информисати о врсти података о локацији који ће бити обрађивани, сврси и трајању обраде, као и да ли ће подаци бити преношени трећим лицима ради пружања услуга са додатном вредношћу. Корисницима мора бити дата могућност да у било ком тренутку повуку сагласност за обраду података о локацији. Напокон, требало би дати могућност за употребу података о локацији корисника без претходно прибављене сагласности од стране хитних служби и државних органа који спроводе полицијску истрагу или делују у интересу заштите јавне безбедности, у складу са законом.¹¹

Образложење:

Закон о телекомуникацијама не садржи одредбе које би се односиле на приступ и обраду података о локацији корисника (рецимо, податке о кретању претплатника мобилне телефоније), тако да га треба проширити на предложени начин.

¹⁰ Члан 6 Директиве о обради личних података и заштити приватности у електронским комуникацијама (2002-58-ЕС).

¹¹ Члан 9 Директиве о обради личних података и заштити приватности у електронским комуникацијама (2002-58-ЕС).

Центар за развој Интернета

Адреса: Масарикова 5/712, 11000 Београд • Тел: (011) 3061-531, 3061-532 • Web: www.netcenter.org

Идентификација долазних и одлазних позива

Оператор треба да понуди кориснику бесплатну могућност да спречи приказ идентификације долазних и одлазних позива.

Оператор треба да има право да без сагласности корисника онемогући превенцију приказа идентификације позива у случајевима узнемиравања других корисника, као и на захтев хитних служби.¹²

Образложење:

Услуга идентификације долазних и одлазних позива не помиње се у тексту Закона о телекомуникацијама, тако да га треба проширити на предложени начин.

Именици претплатника

Оператори треба да имају обавезу да обавесте кориснике пре уношења њихових личних података у јавне телефонске именике и пруже информације о сврси јавног штампаног или електронског именика. Корисници треба да буду обавештени о могућностима за долажење до личних података од стране трећих лица, вршењем претраге јавног именика. Корисници, такође, морају да имају право да одлуче желе ли да се њихови лични подаци уврсте у јавне именике, и ако то желе, да одлуче који подаци би требало да буду јавно доступни. Корисници морају имати могућност да бесплатно и без посебног образложења потврде, исправе или повуку своје личне податке из јавних именика.¹³

Образложење:

Закон о телекомуникацијама не осврће се на именике телефонских претплатника, тако да га треба проширити на предложени начин.

Незатражена комуникација

Употреба система аутоматског позивања без људске интервенције (машине које аутоматски обављају позиве), факсова или електронске поште са сврхом директног оглашавања треба да буду дозвољени само у случајевима када постоји претходни пристанак корисника (тзв. *opt-in* систем).

¹² Члан 8 Директиве о обради личних података и заштити приватности у електронским комуникацијама (2002-58-ЕС).

¹³ Члан 12 Директиве о обради личних података и заштити приватности у електронским комуникацијама (2002-58-ЕС).

Једини изузетак од овог правила су контакт-информације корисника прибављене у контексту процеса продаје (на пример, када приликом куповине корисник продавцу оставља своје контакт-информације). У оквиру постојећег односа купац-продавац, лице које је прибавило контакт-информације корисника може их користити за директно оглашавање својих сличних производа или услуга. Но, чак и у таквим случајевима, корисник од првог тренутка мора бити обавештен да ће његове контакт-информације бити коришћене у сврхе директног оглашавања.

Корисницима мора бити дата могућност да бесплатно и на једноставан начин изразе приговор таквој употреби својих контакт-информација, како приликом тражења иницијалне сагласности, тако и приликом слања сваке наредне огласне поруке (тзв. *opt-out* систем).

Потребно је прописати обавезу примене *opt-in* система приликом директног оглашавања путем SMS, e-mail, факс и других електронских порука упућених физичким лицима. За директно оглашавање које се обавља путем телефона (без употребе говорних аутомата) законодавац може одабрати примену *opt-in* или *opt-out* система. У случају директног оглашавања усмереног на правна лица, такође је могуће одабрати примену *opt-in* или *opt-out* система.

Законом треба забранити директно оглашавање путем електронских порука када је скривен идентитет пошиљаоца у чију корист се комуникација обавља, као и у случају када не постоји валидна адреса (или број телефона) на коју прималац може бесплатно да упути захтев за обуставу такве комуникације.¹⁴

На пример:

- (1) Употреба позивних средстава са и без људског посредовања, телефакс уређаја или електронских порука у сврху директног оглашавања, допуштена је само уз претходно прибављену сагласност примаоца.
- (2) Физичко или правно лице које обавља промет роба или услуга може користити бројеве телефона и електронске адресе својих клијената, прибављене током процеса продаје роба или пружања услуга, само за директно оглашавање својих сличних производа или услуга, уз услов да клијенти имају јасну могућност бесплатног и једноставног приговора на такву употребу података, како приликом њиховог прикупљања, тако и приликом добијања сваке поруке, у случају да клијент није дао претходну сагласност за такву употребу података.
- (3) Није допуштено директно оглашавање слањем електронских порука у којима се погрешно приказује или прикрива идентитет лица у чије

¹⁴ Члан 13 Директиве о обради личних података и заштити приватности у електронским комуникацијама (2002-58-ЕС).

име се порука шаље, или без исправне електронске адресе на коју прималац може, без накнаде, послати захтев за обустављање слања огласних порука.

- (4) Одредбе ставова 1 и 2 овог члана не примењују се на неаутоматизоване телефонске позиве правним лицима ради директног оглашавања.

Образложење:

Закон о телекомуникацијама не регулише употребу електронских мрежа и услуга за сврхе директног оглашавања, тако да га треба проширити на предложени начин.

Управни одбор Републичке агенције за телекомуникације

Изменом Закона о телекомуникацијама требало би другачије регулисати начин кандидовања и процес избора чланова управног одбора Републичке агенције за телекомуникације. Представницима грађанског друштва и потрошачима морало би да буде дато право да предлажу кандидате за чланове Управног одбора, а сам процес избора и његова јавност (која тренутно практично не постоји), требало би да буде прецизније регулисана.

На пример:

„Управни одбор има 5 чланова који се бирају из реда угледних стручњака из области које су од значаја за обављање послова из надлежности Агенције, а нарочито из области технике, економије и права.

Чланове Управног одбора бира Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Скупштина) на предлог овлашћених предлагача.

Овлашћење и дужност да предлажу чланове Управног одбора имају:

1. Народна скупштина Републике Србије;
2. Влада Републике Србије;
3. удружења телекомуникационих оператора, путем заједничког договора;
4. удружења привредника и научне институције у области телекомуникација, путем заједничког договора;
5. удружења потрошача и организације грађанског друштва у области телекомуникација, путем заједничког договора.

Сваки овлашћени предлагач предлаже кандидата за једног члана Управног одбора, с тим што се на листи кандидата обавезно предлажу два лица. Лица која овлашћени предлагач предлаже не морају бити из реда овлашћеног предлагача.

За члана Управног одбора предлаже се лице које ужива углед истакнутог

стручњака из области телекомуникација или истакнутог стручњака у областима од значаја за рад Агенције.

Скупштина бира једног члана са сваке важеће листе.

Овлашћени предлагачи утврђују своје предлоге самостално, а ако се један овлашћени предлагач састоји од више правних субјеката, предлог се утврђује споразумно, међусобним усаглашавањем.

Податке о удружењима, институцијама и организацијама (предлагачи из групе 3, 4 и 5) Скупштина прибавља од органа надлежних за вођење регистра тих удружења, институција, односно организација.

Ако предлагачи из групе 3, 4 и 5 предложе више од једне листе кандидата, сматраће се важећом она листа коју потпише већи број удружења, институција, односно организација (овлашћених предлагача) који су у претходном периоду имали већи број спроведених акција, иницијатива и објављених публикација из области којом се претежно баве.

Потписници листе кандидата могу бити само регистрована удружења, институције и организације.

Ако је предлог листе кандидата поднет супротно одредбама овог закона, Скупштина ће вратити поднети предлог овлашћеном предлагачу да га у року од 15 дана усклади с овим законом.

Скупштина ће овлашћеним предлагачима вратити поднете предлоге и када није у могућности да утврди која листа кандидата је важећа, у смислу става 11. овог члана, у ком случају су овлашћени предлагачи обавезни да Скупштини у року од 15 дана доставе усаглашени предлог.

Скупштина ће, најмање 30 дана пре одлучивања о избору чланова Управног одбора, на погодан начин, јавно објавити све важеће листе кандидата које су овлашћени предлагачи поднели са основним биографским подацима предложених кандидата.

Скупштина може, пре одлучивања о избору чланова Управног одбора, организовати јавни разговор са свим предложеним кандидатима ради стицања увида у њихове способности за обављање послова из надлежности Агенције.”

Образложење:

Један од основних принципа које уводи Закон о телекомуникацијама јесте принцип дерегулације, који подразумева премештање регулаторне функције са Владе тј. надлежног Министарства, на независно тело – Републичку агенцију за телекомуникације. Агенција ће обављати све кључне послове који се тичу регулисања сфере телекомуникација, укључујући прописивање услова за пружање телекомуникационих услуга и изградњу мрежа, додељивање одобрења операторима, надгледање примене закона и поштовања услова из

одобрења, изрицање казних мера, решавање спорова између власника мрежа и њених корисника, налагање операторима са значајним тржишним уделом сукоришћење инфраструктурних објеката са конкурентима итд (чланови 9 и 10). Агенцијом ће управљати петочлани управни одбор, чије чланове на мандат од пет година именује Скупштина Србије по предлогу Владе. Предлог за избор чланова одбора Влада саставља на основу кандидатура које могу поднети надлежно „Министарство, Извршно веће АП Војводине, удружења телекомуникационих оператора, удружења привредника и научне институције у области телекомуникација“ (чланови 11 и 12).

Иако закон прописује да би Влада требало да се труди „да кроз утврђени предлог буду изражени интереси развоја телекомуникација и потребе корисника на свим деловима територије Републике Србије“ (члан 11), не постоје никакве гаранције да ће у управном одбору Агенције увек бити заступљени сви кључни интереси од којих зависи развој сектора телекомуникација (међу које, поред општих друштвених интереса и интереса телекомуникационих оператора, спадају и интереси потрошача тј. крајњих корисника телекомуникационих мрежа и услуга).

Транспарентнији поступак предлагања и избора чланова Управног одбора Агенције, има за циљ да обезбеди неопходне услове за обезбеђивање њене независности, односно професионално, непристрасно и објективно одлучивање Управног одбора, док проширени круг овлашћених предлагача има за циљ да обезбеди баланс између интереса државе, телекомуникационе струке и крајњих корисника.

Трошкови овлашћеног надзора

У члану 55. став 6. Закона о телекомуникацијама речи „телекомуникациони оператор“ требало би изменити речима „државни орган надлежан за непосредно спровођење овлашћеног електронског надзора“.

Образложење:

Чланом 55. Закона о телекомуникацијама забрањује се угрожавање и нарушавање приватности и поверљивости порука које се преносе телекомуникационим мрежама, осим када се ове активности врше по судском налогу издатим у складу са законом. Када судски налог постоји, овлашћени електронски надзор непосредно спроводе надлежни органи, а трошкове надзора сноси телекомуникациони оператор чији се корисник надзире.

Овако дефинисаном одредбом уводи се неоправдано, неправедно и непотребно оптерећење за телекомуникационе операторе, што је у директној супротности са принципом правног оквира ЕУ о уздржавању од наметања

Центар за развој Интернета

Адреса: Масарикова 5/712, 11000 Београд • Тел: (011) 3061-531, 3061-532 • Web: www.netcentar.org

операторима непотребних трошкова, трошкова који ометају конкуренцију или стварају препреке за улазак на тржиште.

Због тога би, изменама закона, требало прописати да трошкове телекомуникационог саобраћаја насталих електронским надзором сnose државни органи надлежни за непосредно спровођење надзора, а не оператори чији се корисници надзиру.